

Uchwała Nr XXVI/694/2004
Rady Miejskiej w Gliwicach
z 22 grudnia 2004 roku.

w sprawie: zatwierdzenia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2005”.

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z 2001r. z późniejszymi zmianami), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. Nr 147, poz. 1231 z 2002r. z późniejszymi zmianami) -

Rada Miejska na wniosek Prezydenta Miasta Gliwice

u c h w a l a :

1. Zatwierdzić „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2005 rok ”w brzmieniu wg załącznika nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Gliwicach

Stanisław Ogryzek

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2005.

1. **Wstęp**
2. **Podstawowe problemy alkoholowe w mieście**
3. **Diagnoza zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej – jednostki realizujące gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gliwicach**
4. **Podstawowe cele gminnego programu w 2005r.**
5. **Zadania własne gminy w 2005r.**
6. **Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Wstęp

Co do głównych kierunków Gminny Program w roku 2005 jest nadal kontynuacją celów realizowanych w latach poprzednich z uwzględnieniem pozalekcyjnych zajęć sportowych, oraz działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczych i socjoterapeutycznych, a objętych szkolnym programem profilaktyki, które wzbogaciły go od roku 2004. Program realizowany jest przez Urząd Miasta w drodze zlecenia realizacji poszczególnych zadań kompetentnym podmiotom zgodnie z Ustawą o zamówieniach publicznych i Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców Gliwic, ze szczególnym uwzględnieniem młodego pokolenia, oraz grup podwyższonego ryzyka. Podobnie jak w poprzednich latach, ma służyć zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych, związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu oraz ochronie rodzin dotkniętych problemem alkoholowym przed marginalizacją społeczną. Nadal ma służyć przygotowaniu dzieci i młodzieży do trzeźwego, zdrowego życia, pomimo wzorów w których wiele z nich wzrasta i dojrzewa. Program, jak zawsze, oparty jest na lokalnej diagnozie problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów dotyczących dzieci i młodzieży z terenu gliwickich szkół. Jak co roku nadrzędnym celem Gminnego Programu jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, kierując się priorytetami wskazanymi przez „Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” oraz Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2000-2005, w tym profilaktyki narkotykowej, a sam program w związku z tym, że rozpoczynają się prace nad opracowaniem strategii rozwiązywania problemów społecznych, opracowany jest na podstawie diagnozy problemów alkoholowych w mieście przeprowadzonej w latach 2003 (ośrodki pomocowe) i 2004 (szkoły gliwickie) oraz w oparciu o zadania merytoryczne zainicjowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednak w miarę potrzeb może ulec modyfikacji po opracowaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gliwicach. Działania te kierowane są do czterech zasadniczych grup:

- osób uzależnionych od alkoholu i pijących szkodliwie.
- osób współuzależnionych
- osób zajmujących się problemem alkoholowym z racji wykonywanej pracy
- dzieci i młodzieży

Działania objęte Gminnym Programem zmiierzają do:

- zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.
- zmniejszania rozmiarów narastających problemów
- zwiększania zasobów kadrowych i instytucjonalnych niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami

- konsekwentnego egzekwowania prawa dotyczącego problemów alkoholowych na poziomie lokalnym
- uwzględniania problematyki przemocy w rodzinie związanej z nadużywaniem alkoholu, a głównie ochrony rodziny przed przemocą
- systemowego i stałego prowadzenia profilaktyki dla dzieci i młodzieży
- wspieranie istniejącego systemu pomocowego

Podstawowe problemy alkoholowe w mieście

1. Samoniszczenie osób uzależnionych od alkoholu.

W Gliwicach żyje około 10 tys. (5 % mieszkańców) osób uzależnionych od alkoholu, które doznają bardzo poważnych szkód zdrowotnych prowadzących do przedwczesnej śmierci.

Do Miejskiej Izby Wyrzeźwień doprowadzono w okresie od 1.01.2004 do 23.11.2004r. ponad 2000 osób, z czego 26,2 % nie przekroczyło 33 roku życia. Do dnia 23.11.2004 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła i rozpatrzyła 172 wnioski o objęcie leczeniem przymusowym, z czego w 44 przypadkach wystąpiła do sądu z wnioskami o zobowiązanie do leczenia przymusowego. W związku z wnioskami o leczenie przymusowe przeprowadzono w okresie od 01.01.2004 do 23.11.2004 r. 134 wywiady środowiskowe, zlecono i sporządzono 96 opinii biegłego psychologa w celu stwierdzenia uzależnienia, oraz przeprowadzono 82 rozmowy motywujące do leczenia dobrowolnego w wyniku czego 32 osoby podjęły odpowiednie zobowiązanie. Poradnia Leczenia Uzależnień, która poza zakontraktowanymi usługami z Narodowym Funduszem Zdrowia zrealizowała 8 cykli grupowych spotkań terapeutycznych dla 6248 osób (o połowę więcej w porównaniu z rokiem poprzednim, a trzy razy więcej niż w roku 2002). Ponadto telefon zaufania udzielił 1800 porad, a „Help”- Punkt Pomocy dla Ofiar Przemocy udzielił przeszło 864 porad w roku 2004 oraz cyklicznie przez cały rok prowadzi grupę terapeutyczną dla ofiar przemocy.

W placówkach leczenia odwykowego w 2004 roku było zarejestrowanych do dnia 15.11.2004 - 7520 porad, w tym około 30% dotyczyło kobiet (o połowę więcej niż w roku 2003), a 14 spośród nich to osoby niepełnoletnie. Pozytywnym przejawem w leczeniu odwykowym jest wzrost ilości pacjentów podejmujących długotrwałą terapię odwykową (55 % pacjentów korzystało co najmniej 4-krotnie z udziału w zajęciach terapeutycznych). Podjęto ponadto prace terapeutyczną z 65 pacjentami objętymi przymusem sądowym. Na podstawie przeprowadzonych w 2003 r. obserwuje się bardzo nieznaczny wzrost pacjentów objętych pomocą odpowiednich placówek (0,6 %), natomiast z pewną tendencją wzrostu zainteresowania leczeniem się na terenie Zabrza (wzrost o 25 % w stosunku do 2003 r.)

Przeciętny gliwiczanie dotknięty uzależnieniem alkoholowym to jak wykazują aktualne badania, najczęściej: mężczyzna urodzony w latach 50-tych, samotny lub żonaty, niepracujący.

2. Szkody występujące u nadużywającej alkoholu młodzieży.

Około 20% polskich nastolatków (w Gliwicach dotyczy to ok.7 tyś. młodych osób) nadużywa alkoholu w sposób przynoszący poważne szkody dla ich rozwoju fizycznego, psychicznego i moralnego. W ostatnich latach obserwuje się wzrost tych zagrożeń. Przyczynia się do tego oprócz uniwersalnej atrakcyjności alkoholu dla ludzi, bardzo dynamiczna promocja i zwiększenie dostępności napojów alkoholowych (ok. 68,8 % badanych zakupiło alkohol pod wpływem reklamy), zwiększenie samodzielności konsumpcyjnej młodzieży oraz rozluźnienia kontroli wychowawczej ze strony rodziców i nauczycieli. Podstawowym wyzwaniem jest zaangażowanie rodziców i lokalnych społeczności do współpracy z realizatorami szkolnych programów wychowawczych, w tym profilaktycznych oraz rozwój profilaktyki rodzinnej. W oparciu o przeprowadzone we wszystkich szkołach gliwickich, w miesiącach X-XI 2004 r., badania monitorujące, wskazujące na:

- obniżający się wiek inicjacji alkoholowej – poniżej 7 roku życia (5,5 % badanych), ze szczególnym nasileniem w okresie 10-15 lat,
- rozmiary spożywania alkoholu przez młodzież – ok. 8,5 % uczniów pijących ryzykownie, a 3,3 % – pijących niebezpiecznie tj. powyżej 20 razy w miesiącu, oraz 45 % badanych przyznających się do doświadczenia upicia się alkoholem,
- najczęstsze okoliczności picia – 20 % badanych pije alkohol u siebie w domu, z tego 14 % z rodzicami, 10,3 % w pubie, kawiarni lub restauracji, a 18,9 % na terenie szkoły (!), oraz
- rodzaje spożywanych przez młodzież napojów – najczęściej piwo (54 % badanych), ale także wino i napoje spirytusowe (17,4 %, badanych)

określone zostaną podstawowe rodzaje programów profilaktycznych i działań koniecznych do podjęcia wśród uczniów, jak również w oparciu o rozpoznane zapotrzebowanie badanych nauczycieli, przyjęte zostaną do realizacji odpowiednie tematy szkoleń dla osób pracujących z młodzieżą.

3. Przemoc domowa i inne szkody w rodzinie z problemem alkoholowym.

Szacunkowo około 20.000 osób (10% populacji) żyje w Gliwicach w rodzinach, w których z powodu powtarzającej się nietrzeźwości dochodzi do przemocy, zaniedbań, ubóstwa, demoralizacji oraz innych zjawisk powodujących stres, współzależnienie i inne szkody osobiste u członków rodziny. Ponad 7,8% rodzin (w okresie I półrocza 2004 r.) otrzymujących pomoc finansową z Ośrodka Pomocy Społecznej jest objęta opieką z tytułu występujących tam problemów alkoholowych. W rodzinach tych żyje ok. 2000 osób, co w skali roku stanowi ok. 1% ogółu mieszkańców.

Badania żon alkoholików ujawniają, że około 3/4 spośród nich doświadcza przemocy. Podstawowe wyzwania na rok 2004 to dalszy rozwój systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym programów psychoterapii dla osób współzależnionych oraz tworzenie placówek socjoterapeutycznych dla dzieci alkoholików oraz dalsze prowadzenie poradnictwa rodzinnego dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi. Badania monitorujące problemy alkoholowe w mieście, pozwalają skierować wzmożone działania do dzielnic ujawnionych jako obszary podwyższonego ryzyka w Gliwicach. Jako takie wskazano: Śródmieście, Łabędy, Oś. Kopernik, Oś. Sikornik, Oś. Zubrzyckiego, Oś. Trynek i Sośnice.

4. Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy.

Nietrzeźwość w miejscu pracy mimo poprawy sytuacji w ostatnich latach nadal jest częstą przyczyną wypadków i obniżenia wydajności pracy. Można oczekiwać, że w najbliższych latach wzrośnie zainteresowanie przedsiębiorców możliwością wprowadzania programów profilaktyki w środowisku pracy. Szczególne wyzwanie tworzą problemy alkoholowe w tak specyficznych środowiskach pracy jako transport publiczny, policja, wojsko, straż pożarna i graniczna itp. W Gliwicach powstają coraz ciekawsze inicjatywy w tym zakresie.

5. Przesłępstwa i wykroczenia popełniane przez osoby nietrzeźwe.

Na szczególną uwagę zasługują takie zjawiska jak nietrzeźwość kierowców i powodowane przez nich wypadki oraz związek nietrzeźwości z przestępsstwami pospolitými, z recydywą i z przemocą. Komenda Miejska Policji w Gliwicach od lat prowadzi regularne działania w tym zakresie i nadal je udoskonala. Na terenie gminy dość powszechnie obserwuje się zjawisko sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, co jest przedmiotem stałych działań profilaktycznych organizowanych przez policję np. akcja „Krokus”.

Dane z Policji i Sądu obrazują nadal duże liczby przypadków naruszania prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu we wszystkich rejestrowanych kategoriach. Nietrzeźwi stanowią od 3% osób nietrzeźwych dopuszczających się przestępsstwa w kategoriach kryminalnych do 24% w kategoriach innych przestępsstw, a w roku 2004 stanowili 24% sprawców wypadków drogowych.

Natomiast w kategorii przestępsstw drogowych odnotowano 277 przypadków ww. czynów, a ponadto nietrzeźwych pieszych 23-przypadki oraz nietrzeźwych sprawców wypadków 42-przypadki.

6. Łamanie prawa związane z handlem napojami alkoholowymi.

Najważniejszymi zjawiskami problemowymi są w tym obszarze naruszenia prawa związane ze sprzedażą alkoholu osobom niepełnoletnim (jak wynika z badań na dostępność alkoholu – próby samodzielnego zakupu piwa powiodły się w grupie badanych, 1.578 uczniom tj. 49,3 % badanej populacji-, próby zakupu wina – 735 uczniom, a próby zakupu napojów spirytusowych – 729 uczniom). Kolejny problem to nielegalny handel napojami alkoholowymi oraz reklama i promocja alkoholu. Przyczyniają się one do wzrostu określonych powyżej zagrożeń oraz zakłóceń w funkcjonowaniu systemu prawnego (spośród badanych 68,9 % uczniów ma doświadczenie, zakupu alkoholu pod wpływem reklamy). W 2004 roku liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu w Gliwicach wynosiła 375 (156 zezwoleń typu A – alkohol do 4,5% oraz piwo, 115 zezwoleń typu B – alkohol 4,5-18% bez piwa oraz 104 zezwolenia typu C – alkohol powyżej 18% i w nieznaczny sposób zmniejsza się w stosunku do lat poprzednich). Ponadto w bieżącym roku udało się skutecznie cofnąć zezwolenie na sprzedaż alkoholu z powodu łamania prawa (Decyzja nr PU/6435/I/804/1204/04 z dnia 21.07.04 r.).

W Gliwicach prowadzone są regularne działania w zakresie szkolenia i motywowania sprzedawców do przestrzegania prawa, ale też kontrolowania i egzekwowania przestrzegania prawa, jednakże regularne badania gliwickich sprzedawców alkoholu wskazują na znaczne rozmiary łamania prawa, co wymaga wzmożonych działań w tym zakresie. Stwierdzono w okresie I półrocza 2004r. 1 przypadek nielegalnej sprzedaży alkoholu oraz przestępsstwa gospodarcze dotyczące nielegalnego rozlewania alkoholu i wprowadzania do obrotu alkoholu bez znaków skarbowych.

Diagnoza zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i leczniczej - jednostki realizujące gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gliwicach

Na terenie gliwickich szkół organizowane są stale, głównie siłami certyfikowanych nauczycieli i instruktorów, programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży obejmujące corocznie minimum 3000 uczniów, a stałą opieką świetlic z programem socjoterapeutycznym objętych jest przeszło 900 dzieci. Coraz liczniej w realizację Gminnego Programu włączają się stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Szkoły coraz szerzej angażują się w prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych i szkoleń dla rodziców, a dzieci z najbardziej patologicznych środowisk mają coraz częściej okazję wyjazdu na obóz z programem profilaktycznym. Obecnie Miasto dofinansowuje 32 świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

Lecznictwo odwykowe prowadzone jest w Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Gliwicach, ul. Dębowa 5. Poradnia ta czynna jest codziennie, również w godzinach popołudniowych. Prowadzi szeroki wachlarz usług medyczno - psychologicznych. Posiada fachowo przygotowaną kadrę, z czego większość to absolwenci szkoleń organizowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie. Część mieszkańców Gliwic korzysta z usług leczniczo - terapeutycznych Ośrodka Leczenia Uzależnień w Zabrze. W Gliwicach funkcjonuje Stowarzyszenie prowadzące Centrum Leczenia Uzależnień „Familia” przy ul. Huberta 6, które realizuje całonocną terapię uzależnień mieszanych, uwzględniając terapię osób uzależnianych od narkotyków. Dodatkowo dotacje udzielane są stowarzyszeniom prowadzącym zajęcia psychologiczno - wspierające dla osób uzależnionych i ich rodzin, jak: Szansa, Krokus itp.

W 2004r. przeprowadzono różnego typu programy profilaktyczne w ok. 80 placówkach. Programy realizowane corocznie na terenie gminy przez profesjonalnie przygotowanych realizatorów to: „Debata”, „NOE”, „Korekta”, „Starszy brat, starsza siostra”, „Nasze spotkania” i inne. W Gminie działa Klub Abstynentów „Krokus” oraz grupy samopomocowe: Anonimowi Alkoholicy, Al.-Annon. Funkcjonuje Gminny Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży, Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „HELP”, Schronisko im. św. Brata Alberta, CIS (ul. Banacha) itp. Na rzecz dzieci z rodzin zaburzonych działa również „Towarzystwo Wspierania Świetlic dla Dzieci Łabędź” (ul. Wolności 1a), „Towarzystwo Wspierania Świetlicy Środowiskowej Czesio” (ul. Bł. Czesława 5), Towarzystwo Wspierania Świetlicy Dla Dzieci w Sośnicy (ul. Skarbnika 35), świetlica socjoterapeutyczna przy PCK (ul. Wrocławska 16), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ze specjalistyczną świetlicą socjoterapeutyczną (ul. Warszawska 35a), Poradnia „Partner”, Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży (ul. Zwycięstwa 13), „Centrum Edukacji Chrześcijańskiej” (ul. Elsnera 40), „Domek Dobrych Serc” przy Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego, Stowarzyszenie „Bratnia Dusza” przy Parafii św. Rodziny, świetlice dla dzieci z rodzin patologicznych przy TPD i Kuratorskie Ośrodki Pracy z Młodzieżą (Rynek 18) oraz świetlice socjoterapeutyczne przy szkołach podstawowych (nr: 11, 42, 36, 20, 12, , 41, 23, 2, 3, 32, 16, 39), przy gimnazjach: G nr 10, G nr 14, przy zespołach szkół ogólnokształcących: ZSO nr 3, ZSO nr - 4, ZSO nr 8, ZSO nr 10, a od 2004 r. dodatkowo przy SP nr 5 i G nr 6. W roku 2005 swoją gotowość do prowadzenia świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin alkoholowych zgłosiły kolejne szkoły (SP 1, SP 15, SP 21, G nr 3). Pewne zaplecze dla naszego miasta stanowią również placówki poza Gliwicami, które przyjmują naszych mieszkańców do różnych punktów pomocy w tym: Ośrodek Leczenia Uzależnień w Pławniowicach, „Dom Nadziei”- Katolicki Ośrodek Rehabilitacyjny w Bytomiu, Ośrodek Leczenia Uzależnień w Czechowicach-Dziedzicach oraz Ośrodek Leczenia Uzależnień „Wapiennica”, szpital w Toszku i Gorzycach.

Ponadto działania z zakresu profilaktyki alkoholowej dla miasta Gliwice prowadzą:

- Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w budynku Urzędu Miejskiego, pełniący rolę punktu pierwszego kontaktu dla osób zwracających się o pomoc w związku z problemami alkoholowymi i przemocą w rodzinie,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizujący zadania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach statutowej działalności,
- Sąd Rejonowy realizujący zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez kuratorów sądowych (wywiady środowiskowe, nadzory indywidualne),
- Policja współpracująca ściśle z GKRPA w przeprowadzaniu akcji profilaktycznych oraz akcji dot. kontrolowania i egzekwowania stosownego prawa w zakresie problemów alkoholowych.

Na terenie gminy funkcjonuje także Katolickie Centrum Edukacji Dzieci i Młodzieży „Kana”, które udziela profesjonalnej pomocy dzieciom, młodzieży i dorosłym opiekunom osób z kręgu problematyki uzależnień oraz Stowarzyszenie „Gigant” prowadzące działania na rzecz dzieci ulicy i osób zmarginalizowanych.

Realizację całości zadań prowadzi i koordynuje Urząd Miasta Gliwice poprzez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

Podstawowe cele gminnego programu w 2005 r.

Rada Miejska w Gliwicach uznaje następujące cele Gminnego Programu zgodne z Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2000 - 2005, jako kierunki działań w roku 2005:

1. Zmniejszanie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież,
2. Zmniejszanie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych oraz nowych przypadków uzależnienia,
3. Zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu,
4. Zmniejszanie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego,
5. Zmniejszanie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego,
6. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych,
7. Ograniczanie globalnego spożycia alkoholu i zmiana struktury jego spożycia na rzecz napojów niskoprocentowych,
8. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

Cel 1. Zmniejszanie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież.

Metody:

- Monitorowanie i kontrolowanie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez osoby niepełnoletnie,
- wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych i metod kształtowania postaw służących zdrowemu i trzeźwemu życiu uczniów gliwickich szkół,
- udzielanie pomocy profesjonalnej rodzicom dzieci, które nadużywają alkoholu, kontynuacja inicjatywy „Pomarańczowa linia”,
- stosowanie programów profilaktycznych wobec grup podwyższonego ryzyka (dzieci z rodzin alkoholowych), zwłaszcza w świetlicach socjoterapeutycznych. Podnoszenie standardów pracy,
- edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymywaniu abstynencji od wszelkich używek (np. programy „szkoły dla rodziców”),
- wspieranie działań służących rekreacji i zabawie młodzieży bez alkoholu, poprzez np. kluby i zajęcia sportowe.

Cel 2. Zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych oraz nowych przypadków uzależnienia.

Metody:

- zwiększanie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień i innych świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych, poprzez finansowanie dodatkowych zajęć terapeutycznych (w godzinach popołudniowo-wieczornych lub w dni wolne od pracy),
- wspieranie działalności środowisk samopomocowych, służącej osobom uzależnionym,
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w tym wspieranie zatrudnienia socjalnego osób uzależnionych od alkoholu, które ukończyły terapię i wymagają wsparcia w reintegracji zawodowej, o ile powstaną odpowiednie programy np. Klub Integracji Społecznej.

Cel 3. Zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia

spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

Metody:

- monitorowanie wg potrzeb, wprowadzonych do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej metod wczesnego diagnozowania zagrożeń zdrowotnych związanych z piciem alkoholu oraz interwencji uczących abstynencji lub kontrolowania picia, włączanie się do ogólnopolskiej kampanii na temat syndromu FAS,
- zwiększanie skuteczności interwencji wobec zaburzeń zachowania, wynikających z nadmiernego picia,

w tym włączanie działań korekcyjnych wobec kierowców zatrzymanych za popełnianie przestępstw w stanie nietrzeźwym (wspólnie z sądem, prokuraturą i PARPA),

Cel 4. Zmniejszanie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego.

Metody:

- zwiększanie dostępności i skuteczności programów psychoterapii współzależnienia prowadzonych w placówkach odwykowych dla dorosłych członków rodzin alkoholika,
- stała realizacja interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu,
- stałe zwiększanie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin alkoholowych (poprawa standardów, programy dla dorosłych dzieci alkoholików tzw. DDA),

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez finansowanie punktu pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
 - edukacja publiczna (przewodniki, ulotki, poradniki, broszury, tablice edukacyjne itp.) w miarę posiadanych środków,
 - wsparcie działań grup AI-Anon lub innych form pomocy dla osób współzależniących,
 - kontynuacja dofinansowania istniejących oraz tworzenie nowych świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- organizowanie kolonii lub obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
 - organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych w ramach pozaszkolnych programów profilaktycznych (wypracowywanie standardów).

Cel 5. Zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn

naruszenia prawa i porządku publicznego.

Metody:

- kontrola przestrzegania przepisów zakazujących sprzedaży i podawania alkoholu osobom nietrzeźwym,
- kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydanych przez prezydenta miasta Gliwice,
- wdrażanie wspólnie z sądem i prokuraturą programów pracy korekcyjnej z nietrzeźwymi kierowcami.

Cel 6. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

Metody:

- propagowanie powściągliwości i samoograniczenia rozmiarów spożycia alkoholu jako wzorów postępowania specyficznych dla grup społecznych o wysokim prestiżu, poprzez realizację programów profilaktycznych w szkołach,
- udział w miarę możliwości w profesjonalnych kampaniach edukacyjnych, wykorzystujących środki społecznej komunikacji,

- modelowanie zachowań prowokujących interwencję ze strony potencjalnych świadków sprzedaży alkoholu nieletnim (w miarę możliwości udział w kampanii „Nieletnim dostęp wzbroniony”).

Cel 7. Ograniczanie globalnego spożycia alkoholu i zmiana struktury jego

spożycia na rzecz napojów niskoprocentowych.

Metody:

- realizowanie uchwały rady gminy w sprawie szczegółowych zasad określających miejsca i obiekty na terenie gminy, gdzie (ze względu na ich specyfikę) nie może być sprzedawany i podawany do spożycia alkohol – przyjętej 23.01.2003r.
- realizowanie uchwały rady gminy w sprawie ilości i usytuowania punktów sprzedaży napojów

alkoholowych przyjętej 29.03.2001r. i 13.09.2001r.,

Cel 8. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu – w tym realizacja Programu Aktywnego Przeciwdziałania Alkoholizmowi

Metody:

- stałe wzbogacanie placówek realizujących program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w pomoce potrzebne do realizacji programu profilaktyki i leczenia choroby alkoholowej.
- rozbudowa, modernizacja i remonty obiektów sportowych na terenie gminy oraz ich wyposażenie, jako Program Aktywnego Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

Zadania własne gminy w 2005r.

Zgodnie z intencją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz postawionymi celami – Rada Miejska w Gliwicach przyjmuje następujące zadania do realizacji w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ograniczenie popytu na środki psychoaktywne przez stworzenie atrakcyjnej dla nich alternatywy

1. Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb związanych z kulturą fizyczną (m.in. troska o utrzymanie i zwiększanie liczebności obiektów sportowych oraz terenów rekreacyjnych, zakładanie placów gier na osiedlach, troska o szkolne urządzenia sportowe itp.) poprzez m.in. wspomaganie działalności odpowiednich stowarzyszeń i instytucji w formie dotacji,
2. Prowadzenie w znacznie poszerzonym zakresie działalności świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży, z rodzin z problemem alkoholowym, wszędzie tam gdzie pojawi się taka możliwość oraz standaryzacja usług dla dzieci w tych placówkach – w miarę możliwości zwiększanie ilości miejsc udzielających pomocy dzieciom,
3. Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży objętej programem profilaktycznym,
4. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
5. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań przez wspieranie imprez masowych z przesłankami profilaktyki alkoholowej aktywizujących społeczność lokalną np. Festyny z okazji Dnia Dziecka, turnieje sportowe, konkursy na plakat o tematyce prozdrowotnej,
6. dofinansowanie wyjazdów dzieci z rodzin zaburzonych na kolonie, obozy i biwaki z programem profilaktycznym.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży

1. Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo - wychowawczych programów profilaktycznych, informujących o szkodliwości nadużywania alkoholu i sięgania po środki odurzające, nastawionych na promowanie zdrowego stylu.
2. Utrzymanie Gminnego Telefonu Zaufania.
3. Prowadzenie i organizowanie szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych mających bezpośredni kontakt z osobami uzależnionymi dot. np. nabywania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych, szkolenie liderów młodzieżowych do pomocy w świetlicach socjoterapeutycznych itp.
4. Rozpowszechnianie wiedzy psychologicznej wśród bezradnych wychowawczo rodziców trudnych dzieci poprzez organizowanie np. „Szkół dla rodziców”.
5. Organizowanie badań w zakresie lokalnej diagnozy, pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych, istniejących zasobów, oraz efektów prowadzonych działań.
6. Organizowanie w miarę możliwości systemu pomocy dzieciom ulicy.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin

1. Prowadzenie szerokiej oferty ponadpodstawowej zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
2. Udostępnianie rzetelnych informacji o możliwości korzystania na terenie Gminy z bezpłatnej, profesjonalnej pomocy psychologicznej w zakładach opieki zdrowotnej, poradniach specjalistycznych oraz placówkach opiekuńczo - wychowawczych i resocjalizacyjnych.
3. Wspomaganie działalności środowisk wzajemnej pomocy (grupy samopomocowe, Klub Abstynentów, Stowarzyszenia itp.).

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Finansowanie bezpłatnych konsultacji prawnych,
2. Finansowanie punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie,
3. Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu, a zwłaszcza organizowanie i finansowanie:
 - przeprowadzania rozmów motywujących do podjęcia leczenia dobrowolnego osób zgłaszanych do objęcia leczeniem przymusowym,
 - badań biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (wdrażanie nowych zasad),
 - wywiadów środowiskowych, w miejscu zamieszkania osób zgłaszanych do objęcia leczeniem przymusowym,
 - kierowania do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z „Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” działania objęte Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szczególności inicjuje, a także podejmuje czynności zmierzające do orzekania o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Prezydenta Miasta.

1. Za udział w posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności oraz protokołu z posiedzenia podpisanego przez Przewodniczącego komisji i zatwierdzonego przez Naczelnika Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.
2. Wysokość wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu Komisji wynosi 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Rozporządzenie R.M. z 13.09.2004r. (Dz.U. Nr 201, poz.2063).

